

Belső Ellenőrök Magyarországi Szervezete
Pénzügyi Szakszolgálat

Corporate Governance
Stratégia – Belső irányítás – Belső kontroll

Gógh Magdolna

PSZÁF

2009. április 29.

Agenda

- 1. Corporate és internal governance**
- 2. Tulajdonosi joggyakorlás**
- 3. Stratégia**
- 4. Belső irányítás**
- 5. Belső kontroll**
- 6. Csoport kérdések**

Corporate és internal governance

CORPORATE GOVERNANCE	Stake holderek		
	Részvényesek		Fit & proper
	Menedzsment	Internal governance	
	Szervezet		
	Nyilvánosság	Pillér III.	

A tőkeszámítás és a governance közti kapcsolat

CORPORATE GOVERNANCE

INTERNAL GOVERNANCE

TŐKESZÁMÍTÁS
1. Pillér / 2. Pillér
(modellek,
adatbázisok, IT
rendszerek, stb.)

(Testületi rendszer, szervezet, kockázatkezelés,
compliance, VIR, belső ellenőrzési rendszer, stb.)

KOMÓD

Az intézményértékelés során értékelendő kockázati elemek

Környezet	Vállalatirányítás	Piaci megjelenés	Üzleti folyamatok és tőke
Szektorok <ul style="list-style-type: none"> •Kereslet •Eszközpiacok •Szolgáltatói piac •Termék- és értékesítési verseny •Kiskereskedelmi ügyfelek •Intézményi ügyfelek •Jogi és szabályozási környezet 	Tulajdonosi joggyakorlás <ul style="list-style-type: none"> •Tulajdonosi szerkezet •Tulajdonosi irányítás és kontroll •Tulajdonosi kapcsolatok 	Termékek <ul style="list-style-type: none"> •Az intézmény termékei és szolgáltatásai 	Pénzügyi és működési kockázatok* <ul style="list-style-type: none"> •Hitelkockázat •Piaci kockázat •Működési kockázatok •Likviditási kockázat •Biztosítási kockázat •Egyéb materiális kockázatok
	Stratégia <ul style="list-style-type: none"> •Intézményi stratégia •Reputáció •Piaci pozíció 	Ügyfelek <ul style="list-style-type: none"> •Marketing, ügyfélszerzés •Ügyfélt-tájékoztatás •Panaszügyek kezelése 	
	Belső irányítás <ul style="list-style-type: none"> •Vállalati felépítés, szervezet •A testületi rendszer felépítése, irányítási és felvigyázási funkciók •Nyilvánosságra hozatal és átláthatóság 	Visszaélések kezelése <ul style="list-style-type: none"> •Ügyfelek terhére elkövetett visszaélések kiszűrése •Pénzmosás kiszűrése •Bennfentes kereskedelem, piacbefolyásolás, vállalatfelvásárlási szabályok megsértése, engedély nélküli tevékenység kiszűrése 	Tőke és jövedelmezőség <ul style="list-style-type: none"> •Tőkemegfelelés •Tartalékok •Jövedelmezőség
	Belső kontrollrendszer <ul style="list-style-type: none"> •Kockázatkontroll •Compliance •Belső ellenőrzés 		

Tulajdonosi joggyakorlás

- Átláthatóság, stabilitás
- Az irányító tulajdonos szakmai vagy pénzügyi befektető
- Döntési kompetenciák elvonása
- Szerepvállalás az intézmény irányításában és ellenőrzésében
- FB összetétele, szakmai és etikai színvonala
- Kockázatvállalás a tulajdonossal vagy a csoport más intézményeivel
- Kockázat- és jövedelemtranszfer

Stratégia

Elemei:

- Intézményi stratégia
- Reputációs kockázat
- Piaci pozíció kockázata

Intézményi stratégia (1)

- Hosszú távú stratégiai elképzelések megléte, a kidolgozottság minősége
- A vezetés kockázattudatossága

Kockázati stratégia

- Főbb kockázati faktorok
- Felvállalható kockázatok típusai
- A kockázatok maximális mértéke

Intézményi stratégia (2)

- Stratégiai alkotási rendszer
 - folyamat
 - felülvizsgálat
 - üzleti tervekhez való kapcsolódás
 - visszamérés
- A stratégia alkotás rugalmassága
- A stratégia megalapozottsága

Internal governance

```
graph TD; IG[Internal governance] --> BI[Belső irányítás]; IG --> BK[Belső kontrollrendszer];
```

Belső irányítás

1. Vállalati felépítés, szervezet

- Csoportszerkezet
- Szervezeti felépítés (intézményi szinten)
- Felelősségi körök, döntési rendszer

- ### 2. Testületi rendszer, management és supervision funkciók
- ### 3. Nyilvánosságra hozatal és átláthatóság

Belső kontrollrendszer

1. Kockázatkezelési rendszer

- Kockázat azonosítási, mérési és monitoring rendszer
- Szabályozási rendszer
- VIR, controlling, belső információs rendszer

2. Compliance

3. Belső ellenőrzés (internal audit)

Belső irányítás (1)

1. Vállalati felépítés, szervezet

- Átlátható, megfelelő (hatékony, biztonságos irányítás)
- Világos, egyértelmű felelősségek, hatáskörök, beszámolási útvonalak
- Intézményi- és csoportszint

Belső irányítás (2)

2. Testületi rendszer

- Tervezés (üzleti terv), kockázati étvág
- Felelősség, hatáskör, elszámoltathatóság
- Felügyelés / felvigyázás (supervision), irányítás (management)

3. Nyilvánosságra hozatal (Hpt. 137/A §; 234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet)

- Kockázatkezelési elvek, módszerek
- Prudenciális szabályok alkalmazása
- Szavatoló tőke
- Tőkemegfelelés
- STA / IRB stb.

... és átláthatóság

Belső kontrollrendszer (1)

Alapvető elvárás: függetlenség

- Személy
- Szervezet
- Jelentési útvonal
- Teljesítmény-értékelés / Javadalmazás

Belső kontrollrendszer (2)

1. Kockázatkezelési rendszer

- Kockázat azonosítási, mérési, monitoring rendszer
 - kockázat mérési eljárások és módszertanok
 - kockázatmérés
 - intézmény- és csoportszint
 - CRCU, ORM.....
- Szabályozási rendszer
 - folyamatok, eljárások szabályozottsága, teljessége, színvonala, aktualitása
 - folyamatba épített ellenőrzés
 - ellenőrzési pontok beépítése
 - művelet végzése – feldolgozása – ellenőrzése
 - limitek (és eljárás túllépés esetén)

Belső kontrollrendszer (3)

Szabályozási rendszer (folyt.)

- vezetői ellenőrzés

beszámoltatás

jelentések

- kettős jelentési útvonal: üzletági felettes és kockázatkezelés felé

aláírási jog

ellenőrzés

- Vezetői információs rendszer (VIR), controlling

- teljesség
- ütemezés: időbeni reagálás lehetősége

Belső kontrollrendszer (4) - compliance

2. Compliance

a) Általános

- titok és adatvédelem
- pénzmosás és terrorizmus finansz. megelőzése
- KYC eljárások
- külső és belső csalás
- ügyfél-tájékoztatás, ügyfélpanaszok
- érdekellentétek kezelése
- kínai fal
- oktatási programok

Belső kontrollrendszer (5) - compliance

b.) Bef. szolgáltatáshoz kapcsolódóan

- tevékenységek elkülönítése
- bennfentes kereskedelem megelőzése
- árfolyam befolyásolás tilalma
- elemző és befektetési tevékenység elkülönítése
- dolgozók saját üzleti tevékenysége
- saját számlás befektetési tevékenység

c.) Ingatlanügyekhez kapcsolódóan

- bizalmas információkkal való visszaélés
- dolgozók saját számlás ingatlan ügyletei

Belső kontrollrendszer (6) - compliance

d.) Nem üzleti területekhez kapcsolódóan

- prudenciális előírások betartása
- PSZÁF, MNB jelentésszolgálat
- egyéb jogszabályoknak való megfelelés (adó, számviteli)

Compliance officer: arányosság elve

Intézmény- és csoportszint

Belső kontrollrendszer (7) – belső ellenőrzés

3. Független belső ellenőrzés (IA)

- hazai jogszabályok + nemzetközi standard követése
- erőforrás biztosítása: arányosság elve
- teljesség: tevékenység, szervezeti egységek
- függetlenség és objektivitás!
- megfelelő szaktudás, folyamatos fejlesztés
- szabályozás, kockázatalapú ellenőrzési munkaterv
- vizsgálatok lefolytatása, jelentés
- akcióterv, megvalósulás
- független review (CRD)
- egyedi- és csoportszint

A felügyeleti áttekintés szempontjai

- Arányosság elve
 - A tevékenység mérete, összetettsége
 - Kockázati profil
 - Kockázati szint
- Konszolidált, illetve szubkonszolidált - csoportszintű rendszerek

Csoport (1)

- Átlátható szerkezet
- Közös stratégia
- Kockázatok kezelése azonos elvek és szabályozás alapján
- Döntéshozatali rendszer, a központi és helyi feladatok definiálása
- Információs rendszer - kétirányú tájékoztatás (anyavállalat – leányvállalat közötti párbeszéd)
- Beszámoltatás, ellenőrzés

Csoport (2)

- **Összehangolás**

- Jogszabályi megfelelés
- Kockázatkezelési rendszer , pl.:
 - Ügyfélminősítés azonos alapokon
 - Egy ügyfél – egy minősítés
 - Fedezetek, ügyletminősítés
- Belső ellenőri rendszer
- Számvitel, controlling, jelentésszolgálat

Annex

Jogszabályok

1. CRD 22. cikk, V. melléklet, VII. melléklet 4. rész 124-131.
2. Hpt. 13/C §, 76/B § (2); Tpt. 108/A §
3. Bsztv. V. fejezet
4. 196/2007 Korm. rend. - Hitelezési kockázat
5. 200/2007 Korm. rend. - Működési kockázat
6. 244/2000 Korm. rend. - Kereskedési könyv
7. 381/2007 Korm. rend. – Partnerkockázat
8. 234/2007 Korm. rend. - Nyilvánosságra hozatal

Annex – folyt.

Ajánlások, útmutatók

1. CEBS GL 03 Guidelines on the Application of SRP
2. CEBS GL 10 Guidelines on the implementation, validation and assessment of AMA and IRB
3. PSZÁF Validációs Kézikönyv III.
4. PSZÁF útmutató – A tőkemegfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP)
5. PSZÁF módszertani kézikönyv – A felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SRP)
6. PSZÁF módszertani kézikönyv – Kockázatalapú felügyelés (KOMÓD)

Annex – folyt.

7. PSZÁF 11/2006 sz. ajánlás a belső védelmi vonalak kialakításáról és működéséről
8. PSZÁF 4/2007 sz. ajánlás a pénzügyi szervezetek vezetőinek és tulajdonosainak alkalmassági és megbízhatósági értékeléséről
9. PSZÁF 7/2006 sz. ajánlás a hitelkockázat-kezelés hatékonyságának növeléséről
10. PSZÁF 2/2000 sz. ajánlás a hitelintézetek eszköz-forrás gazdálkodásáról és a piaci kockázatok kezeléséről
11. PSZÁF 3/2000 sz. ajánlása befektetési szolgáltatók kockázatkezelési rendszereiről

Annex – folyt.

12. PSZÁF 7/2007 sz. vezetői körlevél – STA módszert alkalmazó intézmények vezetői részére
13. PSZÁF 1/2002 sz. módszertani útmutató az ügynöki tevékenység ellenőrzéséről, a kockázatok kezeléséről
14. PSZÁF 5/2008 sz. módszertani útmutató a pénzügyi csoportok összevont alapú irányításáról és kockázatkezeléséről
15. PSZÁF 5/2004 sz. módszertani útmutató a hitelintézetek kamatláb kockázatának kezeléséről
16. PSZÁF 2/2006 sz. módszertani útmutató a vagyonkezelési tevékenység kockázatainak kezeléséről